

**Toelichtingen op de gemeentelijk
beschermdde stadsgezichten**

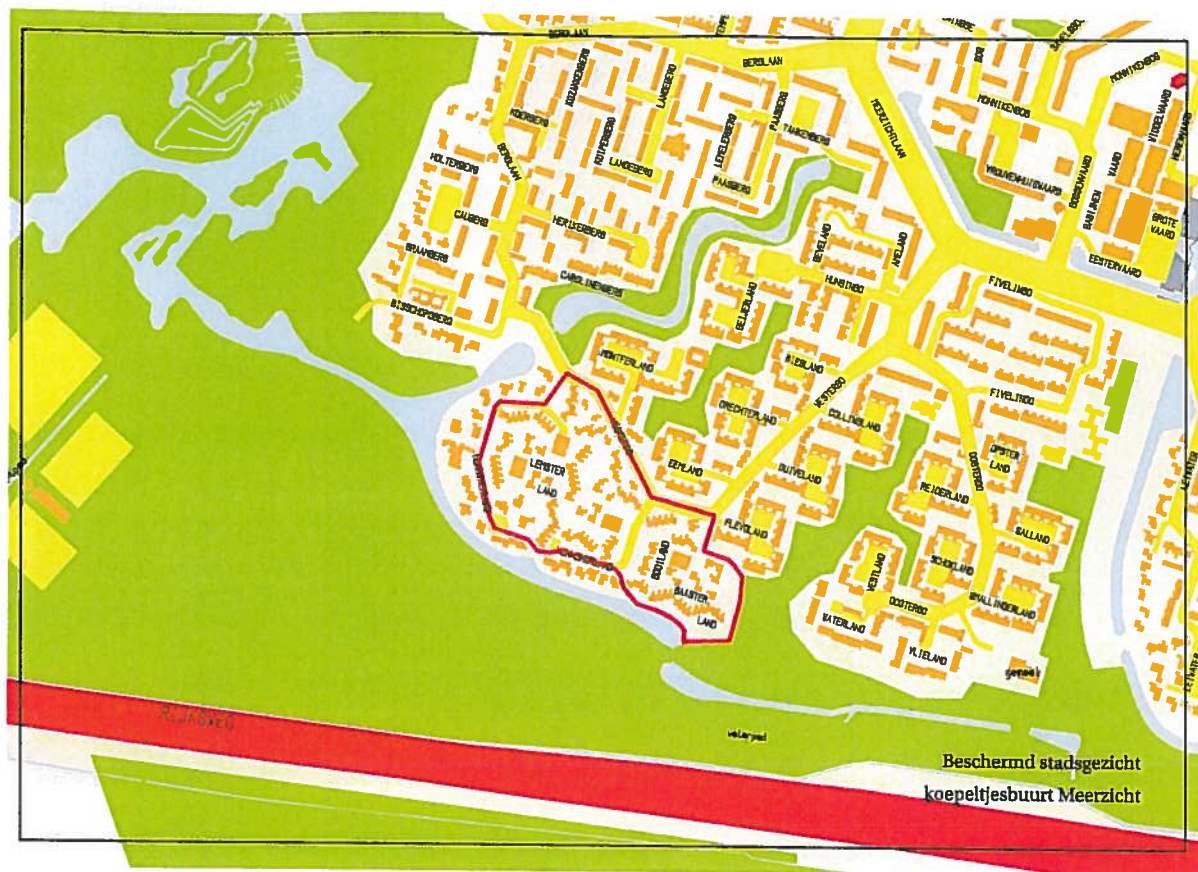
Dorpsstraat

Koepeltjesbuurt Meerzicht

Meerpolder

Voorweg

Wilhelminapark

Koepeltjesbuurt Meerzicht

Het gemeentelijk beschermde stadsgezicht, de koepeltjesbuurt in de wijk Meerzicht wordt omgrend door het Westergo en het Westerpark.

Ontstaansgeschiedenis

In 1971/1972 werd in de wijk Meerzicht een complex van 116 woningen gebouwd. Het vormt een apart buurtje in de wijk. Meerzicht is na Palenstein en Driemanspolder de derde wijk die na de aanwijzing van Zoetermeer tot groeikern werd gebouwd. Volgens het Structuurplan Zoetermeer uit 1968 zouden in Meerzicht in het groen gesitueerde lange galerijflats en een aantal torenflats verrijzen. Hoogbouw dus, net als in Palenstein en Driemanspolder. Maar tegen het eind van de jaren zestig ontstond steeds meer weerstand tegen de als onmenselijk geziene hoogbouw en die omslag in het denken is in Meerzicht duidelijk af te lezen. Er is hoogbouw, maar veel minder dan oorspronkelijk de bedoeling was. De rest van de wijk is ingevuld met eengezinswoningen en middenhoogbouw.

Koepelwoningen

De koepeltjesbuurt in Meerzicht ligt in het zuidwestelijke (laagbouw) deel van de wijk, tegen het Westerpark aan. De buurt ontleent haar naam aan de oranje koepels boven de trappenhuisen van de (meeste) woningen. Het ontwerp is van architect Benno Stegeman en bestaat uit 99 woningen met koepels en 17 tentdakwoningen. Ze zijn gebouwd door het BBI (Bureau voor Bedrijven en Instellingen) uit Delft.

Ruimtelijke opzet

De structuur van de woonwijk is geheel conform de heersende opvattingen in de jaren zeventig gebaseerd op het domein van de voetganger. De wegen voor de auto lopen om de buurt heen en bewoners en bezoekers kunnen hun auto alleen kwijt in vier halfverdiepte parkeergarages. Op knooppunten in het voetgangersdomein zijn pleintjes en speelruimtes voor kinderen aangelegd, ten behoeve van verschillende activiteiten. Voor de gehele buurt is een overkoepelend basisgroenplan opgesteld. Dit vormt de grondslag voor de inrichting van zowel de tuinen als van de openbare ruimte. De basisbeplanting en de gazons zijn hierin vastgelegd en de bewoners kunnen zelf aanvullingen geven. Niet aangegeven in het basisgroenplan zijn schuttingen, scheidsmuren, hokjes, palen met draad en andere erfscheidingen. Het uitgangspunt van het concept is dat openbaar gebied en privé-gebied en ook de privé-gebieden onderling naadloos in elkaar overlopen. Alleen groenelementen of een verhoogde aanleg geven iets van een scheiding tussen de tuinen en het openbare gebied weer.

Binnen dit homogene groengebied zijn de 116 woningen op een uitgekende wijze gegroepeerd. Ze zijn in groepjes van drie of meer met verspringingen aan elkaar geschakeld. De aanblik van de traditionele straat ontbreekt, de woningen staan rond binnenpleintjes en aan open doorgangen waardoor rechte straatwanden ontbreken.

Bebouwingsbeeld en architectuur

De woningen zijn kubisch van opzet, twee tot drie lagen hoog en hebben of een plat dak (de woningen met de koepels) of een tentdak. Bij de koepelwoningen is het trappenhuis als apart volume buiten de woning geplaatst om de plattegronden niet te doorkruisen met een verdiepingstrap. De trappenhuisen zijn afgedekt met dubbelwandige oranje koepels. De woningen zijn sprongsgewijs verkaveld, waardoor er nergens een eenvormig beeld ontstaat. Door de expliciete kleurkeuze van de huizen vormen zij een duidelijk contrast met de groene omgeving. De muren zijn opgetrokken uit witte kalkzandsteen, de kozijnen zijn zwart en de koepels fel oranje.

De woningen behoren tot het structuralisme, een in Nederland ontstane stroming met als kenmerk harmonieus geschakelde volumes en in elkaar overlopende binnen- en buitenruimtes. Gebouw en omgeving vormen zo één geheel.

De vier parkeergarages zijn onopvallend in de buurt opgenomen. Het zijn halfverdiept liggende tweelaags garages, waarvan het parkeerdek en de in/uitrit in het groen zijn geïntegreerd.

Structurele en/of functionele wijzigingen

De betrekkelijk jonge koepeltjesbuurt is wat aanleg en bebouwing betreft vrijwel gaaf. Alleen op detailniveau zijn er veranderingen, die echter wel de karakteristiek en het totaalbeeld van de wijk verstoren. Het gaat om anders gekleurde kozijnen (veelal wit), erfafscheidingen in de vorm van hoge hagen en verschillend vormgegeven hekjes, parkeerplaatsen voor de deur en tuinhuisjes.

Typering en bijzondere kwaliteiten

- Als eenheid ontworpen buurt met een doordachte samenhang tussen de stedenbouwkundige structuur, de groenaanleg en de bebouwing.
- Goed bewaarde structuur en bebouwingsbeeld.
- Verspringend verkavelingspatroon met een afwisseling tussen openheid en beslotenheid.
- Kenmerkend voorbeeld van de ontwerpopvattingen van de jaren zeventig die tot uiting komen in de kleinschaligheid, de afwisseling, het primaat voor de voetganger en geen scheiding tussen privégrond en openbare ruimte.
- Gaaf voorbeeld van structuralisme.
- Opvallend materiaal- en kleurgebruik in de architectuur.
- Sterke identiteit (visitekaartje van Zoetermeer).

Waardering

De koepeltjesbuurt is zeer waardevol als gaaf voorbeeld van de ontwerpprincipes uit de jaren zeventig. Kenmerkend zijn de samenhang tussen het stedenbouwkundig ontwerp, de groenaanleg en de architectuur en het primaat voor de voetganger. Mede door de opvallende oranje koepels heeft de buurt een sterke eigen identiteit. Tevens is de buurt van belang als voorbeeld van structuralisme, een architectuurstroming die in Zoetermeer niet veel voorkomt.